

Sandfodringsmetoden er problemfyldt

For nogle år siden erklærede Kystdirektoratets ledelse, at sandfodring fremover vil være den eneste acceptable metode til beskyttelse mod erosion af den jyske vestkyst. Men i et sobert baggrundsindlæg i NORDJYSKE (01.10.20) kalder Kent Dencker Christensen meget rammende sandfodringsprojektet for "en milliondyr, men meget flygtig løsning".

Sandfodring i store mængder medfører en række negative miljømæssige påvirkninger på søsiden. En miljøvurdering for den 112 km såkaldte fællestrækning mellem Lodbjerg og Nymindesbæk peger på, at det grumsede vand grundet sandfodring skader gællerne på stavsild og laks. Ud for den sjællandske nordkyst anretter oppumpningen af sand skader på de stenrev, som er levesteder for dyre- og planteliv på havbunden. På en 12-13 km strækning langs vestkysten mellem Nørre Lyngby og Skallerup Klit ligger Lønstrup Rødgrund. Det er et stort stenrevsområde udpeget som et maritimt Natura 2000 område. Det starter 1-2 km fra kystlinjen og strækker sig 7-8 km på tværs af kysten. Så længe alt sandet hentes fra sejltrederne ind til Hirtshals Havn, er der næppe fare for underminering af stenrevene, men de store mængder sandfodring kan bevirke en tilsanding af dele af revene, og dermed skade skaldyrs- og fiskebestanden.

Hertil kommer, at den konkrete reduktion af kysterosionen – som følge af sandfodring - fortsat er meget usikker. Ud for Lønstrup og Harrerenden er det stadig ikke lykkedes at genskabe en egentlig forstrand, selvom de årlige udgifter til sandfodring ud for Lønstrup i fællesaftalen mellem Stat og Hjørring Kommune er blevet øget, først fra 1 mio. kr. til 2 mio. kr. og senest til godt 4 mio. kr. Hjørring Kommune har varslet sandfodring for 27 mio. kr. (hovedparten dækket af staten, bidrag fra grundejere og kommune) i løbet af foråret 2021, på strækningen mellem Løkken og Hirtshals. Håbet er at reducere hastigheden af kysterosionen på strækningen. Udformningen af den hårde kystsikring ved Nørlev kan indebære, at dele af forstranden forsvinder her, som det er sket ud for Harrerenden. Samtidig forventes feriehusejerne i Nørlev, Lønstrup syd og Nørre Lyngby at bidrage yderligere med "kompenserende" sandfodring.

Ud for Nørre Lyngby er der på korte del-strækninger forsøg i gang med pilebundter, betalt af lokale grundejere. Her er forstranden til gengæld vokset, til stor glæde for strandgæster i løbet af somrene 2019-20. Hjørring Kommune kræver også "kompenserende" sandfodring her, selvom klinten overvejende består af blåler, og derfor ikke ved erosion bidrager til det såkaldte sandbudget. Ude i havstokken har badegæster konstateret en behagelig sandbund, hvor der før var en ubehagelig bund af slimet blåler og blottede fundamentrester. Alligevel hævder Hjørring Kommune - ifølge et referat fra byrådets Teknik- og Miljøudvalg – at pilebundt-løsningen ligesom hård klitfodssikring med granitstensbelægning vil medføre læsideerosion og blive udsat for kraftig underminering i havstokken. Endvidere hævder en kystteknisk specialist fra AAU, at det ekstra sand ved Nørre Lyngby hovedsageligt skyldes sandfodring ved Løkken. Man kan så undre sig over, at der ikke forekommer tilsvarende ekstra sandaflejring umiddelbart syd og nord for anlæggene. Der savnes målinger af kystprofil og sandets egenskaber på stedet, hvilket kunne afvise disse påstande. Færdiggørelse af kystsikringen ud for Nørre Lyngby vil også redde kirkegårdsdiget, der er et 800 år gammelt, bevaringsværdigt fortidsminde, som tiltrækker mange besøgende.

Desværre er der en uvilje fra kystforvaltningsmyndighedernes side mod at gennemføre forsøg med metoder, der kunne reducere eller helt erstatte den omfattende sandfodring. Der vil kunne udvikles bedre, billigere og mere miljøvenlige metoder, som både kan forhindre erosionen og bevare en forstrand. Men ifølge en artikel i NORDJYSKE (04.11.20) vil Hjørring Kommune i stedet forstærke kontrollen med om de kompenserende sandfodringskrav overholdes af grundejerne. Hvis ikke, vil kommunen kræve kystsikringen fjernet på grundejernes regning. Der råder således stadig stor usikkerhed om kystpolitikken for den nordjyske del af vestkysten. Standsning af Lønstrup Klints fortsatte nedbrydning er næppe den officielle målsætning for tiden.

Jørgen Kristiansen,
Julius Posselts Vej 13, 9400 Nørresundby
jorgenkr@yahoo.dk